
Euroopa Liidu

kohtuasjade kokkuvõte

JAANUAR

2025

Kohtuasjad, kus Eesti on esitanud seisukoha:

- **C-577/23**: komisjon vs. Eesti (liikmesriigi kohustuste rikkumine – ECN+ direktiiv)

Olulisemad EL Kohtu lahendid:

- **T-354/22**: Bintl (tühistamishagi – isikuandmete edastamine kolmandasse riiki)
- **C-578/23**: Česká republika - Generální finanční ředitelství (eelotsus – riigihanked)
- **C-394/23**: Mousse (eelotsus – soopõhiste isikuandmete kogumine)
- **T-193/23**: MegaFon vs. nõukogu (tühistamishagi – piiravad meetmed)
- **C-424/23**: DYKA Plastics (eelotsus – riigihanked)
- **C-644/23**: Stangalov (eelotsus – õigus uuele kohtulikule arutamisele)
- **C-677/23**: Slovenská sporiteľňa (eelotsus – krediidi kulukuse aastamäär)

Kohtuasjad, kus Eesti on esitanud seisukoha:

C-577/23: komisjon vs. Eesti (liikmesriigi kohustuste rikkumine – ECN+ direktiiv)

Euroopa Kohtu otsus, 23. jaanuaril 2025

Euroopa Komisjon esitas 18.09.2023 Eesti vastu hagi Euroopa Kohtule, kuna Eesti ei olnud tähtajaks üle võtnud direktiivi 2019/1 (mille eesmärk on anda liikmesriikide konkurentsiasutustele volitused, et tulemuslikumalt tagada konkurentsienormide täitmine ja et tagada siseturu nõuetekohane toimimine, nn ECN+ direktiiv). Direktiivi ülevõtmise tähtpäev oli 04.02.2021. Komisjon palus määrata Eestile ELTL-i artikli 260 lõike 3 alusel põhisumma 600 eurot päevas kuni rikkumise lõppemise kuupäevani või kohtuotsuse tegemise kuupäevani selliselt, et minimaalne põhisumma oleks igal juhul 168 000 eurot. Karistusmaksiks palus komisjon määrata Eestile 5220 eurot päevas alates Euroopa Kohtu rikkumist tuvastava otsuse tegemise päevast kuni rikkumise kõrvaldamiseni. Eesti tunnistas rikkumist, kuid palus kohtul vähendada põhisumma ja karistusmaks suurust.

Euroopa Kohus tuvastas, et kuna Eesti ei olnud vastu võtnud õigusnorme, mis on vajalikud ECN+ direktiivi ülevõtmiseks ega ole neist komisjoni teavitanud, siis **on ta rikkunud selle direktiivi artiklist 34 tulenevaid kohustusi**. Analüüsides põhisumma ja karistusmaks suurust, leidis kohus, et kuna **rikkumise raskuse hindamisel ei ole komisjon tõendanud, et käesoleval juhul tuvastatud rikkumise tagajärjed era- ja avalikele huvidele on sama ulatusega nagu juhul, kui seda direktiivi ei oleks üldse üle võetud**, tuleb tõdeda, et see rikkumine on direktiiviga taotletavat eesmärki arvestades ilmselgelt **raske, kuid mitte nii raske, kui leiab komisjon**. Mis puudutab rikkumise kestust, siis menetluse lõppemise kuupäevaks ei olnud rikkumine veel lõppenud ning selleks ajaks oli see kestnud juba 3 aastat ja 15 päeva. Seetõttu otsustas kohus määrata Eestile **põhisumma suurusega 400 000 eurot**, et hoida tõhusalt ära selle rikkumisega sarnaste rikkumiste kordumine.

Kuna Eesti jätkas oma kohustuste rikkumist menetluse lõpu kuupäeva seisuga, siis oli kohtu meelest ka päevamääraga karistusmaks väljamõistmine sobiv rahaline meede tagamaks, et liikmesriik lõpetaks tuvastatud rikkumise võimalikult kiiresti. Kuna ka karistusmaks väljamõistmisel tuleb arvesse võtta rikkumise kestust, raskusastet ja liikmesriigi maksevõimet, siis otsustas kohus samadel põhjustel nagu põhisumma määramisel vähendada komisjoni nõutud karistusmaks ja mõista Eestilt komisjoni kasuks välja **karistusmaks suurusega 3000 eurot päevas** alates kohtuotsuse kuupäevast kuni ajani, mil liikmesriik on selle rikkumise lõpetanud.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

Olulisemad EL Kohtu lahendid:

T-354/22: Bindl (tühistamishagi – isikuandmete edastamine kolmandasse riiki)

Üldkohtu otsus, 8. jaanuaril 2025

Hageja on Saksamaa kodanik, kes külastas mitmel korral Euroopa tuleviku konverentsi veebisaiti, mille isikuandmete vastutav töötaja on Euroopa Komisjon. Muu hulgas registreerus hageja 30. märtsil 2022 veebisaidil kajastatud üritusele „GoGreen“, kasutades selleks oma Facebooki kontot. Hageja märkas, et veebisaidile sisse logides aktiveeriti ühendus kolmandatest isikutest teenusepakkujatega, nt USA ettevõtjaga Amazon Web Services. Hageja palus Üldkohtul tühistada tema isikuandmete edastamine kolmandatesse riikidesse, kus ei ole nõuetekohasel tasemel isikuandmete kaitset. Samuti leidis hageja, et komisjon on tekitanud sellega talle mittevaralist kahju.

Üldkohus leidis, et tühistamishagi on vastuvõetamatu, kuna vaidlusalused edastamised kujutavad endast konkreetseid tegusid, mitte õigusakte. Üldkohus jättis rahuldamata ka nõude hüvitada kahju seoses sellega, et komisjon kasutab veebisaidi sisulevivõrguna Amazon CloudFronti teenust. Ei olnud tõendatud, et sel konkreetsel veebisaidi külastamisel edastati hageja isikuandmeid kolmandasse riiki. Isikuandmed edastati Münchenis asuvasse serverisse. Samuti kasutati CloudFronti teenust lepingu alusel Amazon.com-i tütarettevõtjaga, kes asub Luksemburgis, ning lepingu kohaselt pidid andmed jääma Euroopasse. Ühe teise veebisaidi külastamisega seoses ei olnud mittevaralise kahju väljamõistmine põhjendatud, kuna hageja kasutas tehnilist seadistamist, et muuta oma nähtavat asukohta, luues sellega vajalikud tingimused USAs asuvate serveritega ühenduse tekitamiseks.

Üldkohus leidis siiski, et seoses hageja registreerumisega „GoGreen“ üritusele Facebooki kaudu edastati tema isikuandmeid USAs asuvalle ettevõtjale Meta Platforms. Andmete edastamise hetkel ei olnud komisjon teinud otsust, mille kohaselt oleks USAs adekvaatne isikuandmete kaitse tase, samuti ei olnud komisjon võtnud muid kaitsemeetmeid. **Komisjon rikkus seega ELi õigust seoses ELi institutsiooni poolt isikuandmete edastamisega kolmandasse riiki. Üldkohus otsustas, et komisjon peab hagejale hüvitama mittevaralise kahju summas 400 eurot.**

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

C-578/23: Česká republika – Generální finanční ředitelství (eelotsus – riigihanked)

Euroopa Kohtu otsus, 9. jaanuaril 2025

Tšehhi ministeerium sõlmis 1992. aastal IBM kontserniga lepingu Tšehhi maksuameti infosüsteemi loomiseks. 2013. aastal asus ministeeriumi asemele Tšehhi maksuamet. 2016. aastal algatas ta

väljakuulutamiset läbirääkimistega hankemenetluse selle infosüsteemi hooldamiseks ja sõlmis riigihankelingu äriühinguga IBM Česká republika, kelle ainuosanik on IBM kontsern. Nimelt on see äriühing **selle süsteemi litsentsiõiguste omanik**. Konkurentsiamet leidis, et Tšehhi maksuamet oli väljakuulutamiset läbirääkimistega hankemenetlust kasutades toime pannud rikkumise, kuna selle menetluse kasutamiseks vajalikud tingimused ei olnud täidetud.

Tšehhi maksuamet väitis, et ei tema ega ministeerium ei ole põhjastanud IBM Česká republika ainuõiguse olukorda. 1992. aastal oli IBM kontsern ainus ettevõtja, kes suutis nõutud teenuseid osutada ja vastav leping oli kooskõlas tol ajal kehtinud riigisiseste õigusnormidega. Hiljem püüdis maksuamet vabaneda sõltuvusest IBM Česká republikast, kuid äriühing teatas, et ei soovi oma varalisi autoriõigusi sellele lähtekoodile üle anda. Kui väljakuulutamiset läbirääkimistega hankemenetlust ei oleks valitud, oleks see infosüsteem olnud kasutuskõlbmatu. Uue infosüsteemi pakkumiseks hankemenetluse korraldamine ei oleks olnud rahaliselt mõistlik.

Eelotsusetaotluse esitanud kohtul tekkis küsimus, kas direktiivi 2004/18 (ehitustööde riigihankelingu, asjade riigihankelingu ja teenuste riigihankelingu sõlmimise korra kohta, asendatud direktiiviga 2014/24 riigihangete kohta) tuleb tõlgendada nii, et hindamaks, kas hankija tegevus põhjustas selle sätte tähenduses ainuõiguse olukorra, **tuleb arvesse võtta faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, mis on seotud esimest teenust puudutava lepingu sõlmimisega**, mille tagajärjeks on järgmised riigihanked.

Euroopa Kohus tuletas kõigepealt meelde, et **väljakuulutamiset läbirääkimistega menetlust võib kasutada üksnes selles direktiivis ammendavalt nimetatud asjaoludel ja et see menetlus on erandlik**. Kõnealuses sättes on öeldud, et seda menetlust võib kasutada juhul, **kui tehnilistel, kunstilistel või ainuõiguse kaitsega seotud põhjustel saab lepingu sõlmida ainult ühe konkreetse ettevõtjaga**. See sisaldab kahte kumulatiivset tingimust: esiteks peavad olema olema lepingu esemega seotud tehnilised, kunstilised või ainuõiguste kaitsega seotud põhjused ja teiseks peab esinema asjaolu, et nende põhjuste tõttu on lepingu sõlmimine konkreetse ettevõtjaga absoluutselt hädavajalik. Lisaks peab Euroopa Kohtu sõnul hankija veel ka tõendama, et lepingu esemega seotud tehnilised, kunstilised või ainuõiguste kaitsega seotud põhjused **ei johtu temast**.

Euroopa Kohus otsustas, et liikmesriigi kohus peab sellist **johtuvust hinnates arvesse võtma mitte ainult esimest teenust puudutava lepingu sõlmimisega seotud faktilisi ja õiguslikke asjaolusid**, vaid ka **kõiki neid asjaolusid, mis iseloomustavad ajavahemikku alates lepingu sõlmimisest kuupäevast kuni kuupäevani, mil hankija valib järgneva riigihankemenetluseks kasutatava menetluse**.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

C-394/23: Mousse (eelotsus – soopõhiste isikuandmete kogumine)

Euroopa Kohtu otsus, 9. jaanuaril 2025

SNCF Connect müüb oma veebisaidil rongipileteid. Kliendid on sellel veebisaidil sõidupileteid ostes kohustatud märgistama lahtri „härä“ või „proua“. Kohtuasja kaebaja leiab, et selline andmete kogumine rikub isikuandmete kaitse üldmääruses sätestatud seaduslikkuse põhimõtet ja võimalikult väheste andmete kogumise põhimõtet. Seetõttu küsis Prantsusmaa kohus, kas transpordiettevõtja klientide soopõhiste isikuandmete töötlemine on isikuandmete kaitse üldmääruse järgi lubatud, sest see võib olla vajalik lepingu täitmiseks või seda tuleb pidada vajalikuks vastutava töötleja või kolmanda isiku õigustatud huvi seisukohast.

Euroopa Kohus selgitas esiteks, et raudteeveoteenuse osutamine hõlmab üldjuhul kliendiga suhtlemist, et saata talle pilet elektroonilisel teel, teavitada teda reisi puudutavatest muudatustest jne. Selline suhtlemine võib nõuda teatavatest tavadest kinnipidamist ja hõlmata muu hulgas viisakusvormelite kasutamist, et näidata asjaomase ettevõtja austust oma kliendi vastu ja säilitada seeläbi selle ettevõtja maine. Siiski ei pea selline suhtlemine tingimata olema asjaomase kliendi soo alusel isikustatud. Teenuse nõuetekohane pakkumine on võimalik ka siis, kui ettevõtja otsustab nende klientide puhul, kes ei soovi oma soopõhise pöördumisvormeli eelistust märkida, või kõigi klientide puhul kasutada üldiseid ja kõikehõlmavaid viisakusvorme. Seetõttu jõudis Euroopa Kohus järeldusele, et **transpordiettevõtja klientide soopõhist pöördumisvormelit puudutavate isikuandmete töötlemine ei näi olevat lepingu nõuetekohaseks täitmiseks objektiivselt vältimatu või väga oluline ning järelikult ei saa seda pidada lepingu täitmiseks vajalikuks.**

Euroopa Kohus leidis teiseks, et **veoetevõtja klientide soopõhise pöördumisvormeli eelistust puudutavate isikuandmete töötlemist**, mille eesmärk on kaubandussuhtluse isikustamine klientide sooidentiteedi alusel, **ei saa pidada vastutava töötleja või kolmanda isiku õigustatud huvi seisukohast vajalikuks**, kui (1) nende andmete kogumisel ei ole kliendile õigustatud huvist teada antud või (2) selline töötlemine ei ole toimunud vastava õigustatud huvi elluviimiseks rangelt vajaliku piires või (3) kõiki tähtsust omavaid asjaolusid arvestades võivad kliendi põhiõigused ja -vabadused olla asjaomase õigustatud huvi suhtes kaalukamad, eelkõige juhul, kui arvestada sooidentiteedi alusel diskrimineerimise ohtu.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

T-193/23: MegaFon vs. nõukogu (tühistamishagi – piiravad meetmed)

Üldkohtu otsus, 15. jaanuaril 2025

Hageja MegaFon OAO on Moskvast asuv aktsiaselts, kes on üks peamistest Venemaa telekommunikatsiooni- ja mobiilsideoperaatoritest. Seoses Venemaa „sõjalise operatsiooniga“ Ukrainas kanti hageja 2023. aasta veebruaris nõukogu otsuse 2014/512/ÜVJP ja määruse nr 833/2014 loetellu nende isikute kohta, kellele kohaldatakse piiravaid meetmeid. 2023. aasta juulis ja 2024. aasta jaanuaris vastu võetud muudatustega jäeti ta sellesse nimekirja. Ta vaidlustas enda esialgse loetellu kandmise ja sinna jätmise Üldkohus, väites, et rikutud on tema **kaitseõiguseid ja õigust tõhusale kohtulikule kaitsele** ning et nõukogu on rikkunud **põhjendamiskohustust ja proportsionaalsuse põhimõtet ning teinud hindamisvea**.

Üldkohus otsustas, et nõukogu **ei ole rikkunud põhjendamiskohustust**, kuna hagejal oli võimalik mõista, et ta kanti vaidlusalustesse loeteludesse seetõttu, et teda peeti üksuseks, kes otseselt toetab Venemaa sõjatööstuskompleksi Ukraina-vastases agressioonisõjas. Samuti otsustas Üldkohus, et nõukogu ei ole rikkunud **teavitamiskohustust ja kaebaja õigust olla ära kuulatud**. Nimelt, mis puudutab esmakordset loetellu kandmist, siis ei ole nõukogu kohustatud asjaomast isikut või üksust eelnevalt teavitama põhjendustest, millele ta kavatseb tugineda tema nime loetellu kandmisel, ega teda ära kuulama, kuna sellistel meetmetel peab olema **üllatav mõju**, et tagada nende tõhusus ja vältida, et hageja võiks saada vahepeal ekspordilitsentse või sõlmida erandi kohaldamisalasse kuuluvaid lepinguid. Kuna loetelusse jätmine tugines samadele põhjendustele kui need, millega põhjendati esialgset loetelusse kandmist, siis ei pidanud nõukogu hagejat ka enne nende vastuvõtmist ära kuulama.

Lisaks hindas Üldkohus, et nõukogu ei teinud hagejat loetelusse kandes **hindamisviga**, kuivõrd nõukogu esitatud tõendid kujutavad endast selliste piisavalt konkreetsete, täpsete ja ühtelangevate kaudsete tõendite kogumit, mis kinnitavad asjaolu, et hageja toetab otseselt Venemaa sõjatööstuskompleksi. Nõukogu ei rikkunud ka **proportsionaalsuse põhimõtet**, kuna taotletavate **eesmärkide tähtsus** on oma olemuselt selline, mis **kaalub üles teatud ettevõtjatele tekkivad negatiivsed tagajärjed**, isegi kui need on märkimisväärsed.

Seega jättis Üldkohus kaebaja hagi tervikuna rahuldamata.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

C-424/23: DYKA Plastics (eelotsus – riigihanked)

Euroopa Kohtu otsus, 16. jaanuaril 2025

Fluvius on Belgia äriühing, kelle ülesanne on ehitada, hallata ja hooldada Flandria piirkonnas mitut kommunaal- ja kanalisatsioonivõrku. Ta avaldas kanalisatsioonitorude paigaldamis- ja vahetustööde tegemiseks hanketeate, milles nõudis, et reovee äravoolusüsteemides kasutataks keraamilisi torusid ja vihmavee äravoolusüsteemides betoonist torusid. Muude materjalide kasutamine oli lubatud üksnes erilistel tehnilistel asjaoludel. Äriühing DYKA, kes toodab ja turustab plastist kanalisatsioonitorusid, vaidlustas selle hanketeate, väites, et tema kõrvalejätmine hankemenetlustest rikub direktiivis 2014/24 (riigihangete kohta) sätestatud riigihangete põhimõtteid. Vaidlust lahendaval kohtul tekkis küsimus, kas riigihangete direktiivi kohaselt võivad avaliku sektori hankijad ehitustööde riigihanke **tehnilises kirjelduses täpsustada, millistest materjalidest peavad pakkujate pakutud tooted olema valmistatud**.

Kõigepealt selgitas Euroopa Kohus, et riigihangete direktiivis osutatud tehnilise kirjelduse sõnastamise loetelu on ammendav ja seega peab avaliku sektori hankija sõnastama hankelepingu eseme tehnilise kirjelduse ühel direktiivis nimetatud viisil, välja arvatud vastavates sätetes kindlaks määratud erandite korral. Seejärel nentis ta, et kõige paremini aitab konkurentsile avatuse eesmärgi saavutada **funktsionaalsete nõuete** või **kasutusomaduste** kirjeldamisest lähtuv tehnilise kirjelduse sõnastamine, **mida tuleks kasutada võimalikult ulatuslikult**.

Üldjuhul ei tohi tehnilises kirjelduses nimetada kindlat marki ega allikat või eri protsessi ega kaubamärki, patenti, liiki, kindlat päritolu ega kindlat tootmisviisi, kuid erandkorras on see lubatud siis, kui lepingu reguleerimiseset ei ole võimalik kirjeldada kasutusomaduste või funktsionaalsete nõuete abil, või viidates teatud tehnilistele kirjeldustele või standarditele või nende kahe viitamiseviisi kombineerimise teel. Sel juhul tuleb lisada **viitele märke „või samaväärne“**. Veel on võimalik kindlale margile jms viidata siis, **kui see on hankelepingu eseme seisukohast põhjendatud**. Sel juhul ei ole vaja lisada märget „või samaväärne“. Euroopa Kohus selgitas, et seda, kas see on hankelepingu eseme seisukohast põhjendatud, tuleb tõlgendada kitsalt, mistõttu hõlmab see üksnes olukordi, kus selline nõue **tuleneb vältimatult hankelepingu esemest**. Selline on olukord Euroopa Kohtu sõnul eelkõige siis, kui see nõue lähtub avaliku sektori hankija poolt taotletavast **esteetilisest lahendusest** või **vajadusest sobitada ehitis oma keskkonda** või **kui kasutusomaduste või funktsionaalse nõude seisukohast on kindlast materjalist valmistatud toote kasutamine vältimatu**. Nimelt ei ole sellistes olukordades võimalik kasutada ühtegi alternatiivi, mis põhineks teistsugusel lahendusel.

Kõnealuse olukorra kohta ütles Euroopa Kohus, et materjali, millest toode koosneb, ei saa kvalifitseerida „kasutusomaduseks“ või „funktsionaalseks nõudeks“, vaid seda tuleks käsitada viitena „liigile“ või „teatavale tootmisviisile“, mis võiks teatavaid ettevõtjaid või tooteid soosida või need välistada. Kuna hankija ei ole lisanud märget „või samaväärne“, siis peab materjali kasutamise nõue tulenema vältimatult hankelepingu esemest. **Seega peab hankija tehnilises kirjelduses hoiduma nõudmast teatava materjali kasutamist**, kas vältides hankedokumentides niisuguse materjali mainimist või viidates ühele või mitmele materjalile, lisades sinna märke „või samaväärne“.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

C-644/23: Stangalov (eelotsus – õigus uuele kohtulikule arutamisele)

Euroopa Kohtu otsus, 16. jaanuaril 2025

IRi süüdistati selles, et ta osales grupiga organiseeritud kuritegelikus ühenduses, mille eesmärk oli toime panna maksukuritegusid. IRile toimetati kätte neid süütegusid käsitlev esialgne süüdistusakt. Kohtueelse menetluse raames kasutas IR enda volitatud advokaadi teenuseid ja esitas aadressi, millel temaga ühendust võtta. Vaatamata katsetele kutsuda IR isiklikult kohtusse, ei olnud IRi asukohta pärast kohtueelse menetluse lõppu võimalik kindlaks teha ei tema enda antud aadressil ega mujal. IRi kaitseks määrati advokaat. Sel advokaadil ei õnnestunud siiski IRiga ühendust võtta ja ta loobus tema kaitsmisest. Ka muudel hiljem määratud advokaatidel ei õnnestunud IRiga ühendust võtta.

Bulgaaria kohus küsis Euroopa Kohtult, kas direktiiviga 2016/343 (süütuse presumptsiooni teatavad aspektid ja õigus viibida kriminaalmenetluses kohtulikult arutelul) on vastuolus riigisisese õigusnormid, mille kohaselt ei ole isikul, kes põgeneb pärast tema suhtes kohtueelses kriminaalmenetluses koostatud esialgse süüdistusakti saamist ja kes mõistetakse tagaseljaotsusega süüdi, õigust uuele kohtulikule arutamisele siis, kui ta asukoht tehakse kindlaks ja ta vahistatakse karistuse täitmisele pööramise eesmärgil.

Euroopa Kohus tuletas meelde, et kui isikut ei teavitatud õigel ajal kohtulikult arutamisest, on sellel isikul alates tagaseljaotsusest teadasaamisest põhimõtteliselt õigus uuele kohtulikule arutamisele. Seevastu ei ole isikul õigust uuele kohtulikule arutamisele, kui isik, keda oli süüdistusest ja kohtuistungist ametlikult teavitatud, väldib kohtuistungiga aja ja koha kohta käiva teabe ametlikku vastuvõtmist. See on nii näiteks juhul, kui isik on esitanud pädevatele riigiasutustele tahtlikult vale aadressi või kui ta ei asu enam aadressil, mille ta on esitanud. Selleks, et direktiivis 2016/343 ette nähtud tingimused oleksid kõik täidetud, tuleb aga lisaks kontrollida, kas isikut on teavitatud kohtusse mitteilmumise tagajärgedest või kas teda esindas kohtus volitatud advokaat. Käesoleval juhul põgenes IR pärast esialgse süüdistusakti saamist ja näib, et IRi ei esindanud kohtus volitatud kaitsja. Seetõttu peab eelotsusetaotluse esitanud kohus põhikohtuasjas analüüsima, kas IRi teavitati õigel ajal kohtusse mitteilmumise tagajärgedest.

Eelnevalt tulenevalt jõudis Euroopa Kohus järeldusele, et **direktiiviga 2016/343 ei ole vastuolus riigisisese õigusnormid, mille kohaselt ei ole isikul, kes põgeneb pärast tema suhtes kohtueelses kriminaalmenetluses koostatud esialgse süüdistusakti saamist ja kes mõistetakse neil tingimustel tagaseljaotsusega süüdi, hiljem õigust uuele kohtulikule arutamisele.** Seda isiku õigust võib aga riigisiseses õiguses piirata üksnes tingimusel, **kui isikut esindas tagaseljamenetluses volitatud kaitsja või kui isikut teavitati sellest, et kui ta hoiab õigusemõistmisest kõrvale, võib kohtulik arutamine toimuda tema kohalolekuta.**

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

C-677/23: Slovenská sporiteľňa (eelotsus – krediidi kulukuse aastamäär)

Euroopa Kohtu otsus, 23. jaanuaril 2025

Kaks tarbijat kaebasid kohtusse panga Slovenská sporiteľňa. Nad palusid kohtul tuvastada krediidilepingu teatavate tingimuste tühisus ning otsustada, et asjaomase krediidi pealt ei tule maksta intressi ja tasusid. Lepingus ei olnud sõnaselgelt täpsustatud selle kestust, vaid märgitud oli tasumisele kuuluvate igakuiste maksete arv ning esimese ja viimase kuumakse maksetähtpäev. Leping nägi ette 17,93% krediidi kulukuse aastamäära. Hagejad kohustusid maksma asjaomase laenu tagasi 108 kuumaksena igakuises summas 54,20 eurot. Esimene osamakse tuli tasuda 20. detsembriks 2014. Lepiti kokku, et viimane osamakse tasutakse 20. novembril 2023. Lepingu rubriik „Krediidi kulukuse aastamäära arvutamise aluseks võetud eeldused“ oli sõnastatud järgmiselt: „Krediit makstakse välja kohe ja kogu summa ulatuses; krediidisaaja täidab oma kohustused krediidilepingus märgitud tingimustel ja tähtaegade jooksul; intress kehtib kuni laenusuhte kestuse

lõpuni.“ Samuti oli lepingus märgitud: „Leping sõlmitakse kindlaksmääratud ajaks kuni kõigi kohustuste täieliku täitmiseni.“ Hagejad leidsid, et lepingus ei olnud märgitud lepingu kestust ega krediidi kulukuse aastamäära arvutamiseks kasutatud eeldusi.

Euroopa Kohus leidis esiteks, et direktiivi 2008/48 kohaselt **ei pea krediidilepingus tingimata sõnaselgelt ära märkima lepingu kestust, kui selle lepingu tingimused võimaldavad tarbijal selle kestuse raskusteta ja kindlalt välja selgitada**. Asjaolu, et tarbija teab lepingu lõppemise hetke, on keskse tähtsusega selleks, et tarbija saaks lepingut nõuetekohaselt täita. Lepinguliste kohustuste lõppemine tähistab lepingu lõppemist ja määrab seega kindlaks lepingu kestuse. Kõnealuse lepingu kestus oli tihedalt seotud kõigi selle lepingu poolte kohustuste täieliku täitmisega.

Teiseks leidis Euroopa Kohus, et **krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel kasutatud eeldused peavad olema krediidilepingus sõnaselgelt ära nimetatud ning ei piisa sellest, et tarbija saab need lepingutingimusi analüüsid iseseisvalt välja selgitada**. See on vajalik selleks, et tarbija saaks võrrelda erinevaid pakkumisi, ning et tarbijal oleks võimalik teada oma õigusi ja kohustusi. Samuti peab see võimaldama tarbijal kontrollida, kas ettevõtja arvutab krediidi kulukuse aastamäära õigesti, ja kui mitte, siis kasutada oma õigusi, eelkõige taganemisõigust. Kuna krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel kasutatud eelduste mainimine krediidilepingus on tarbija jaoks olulise tähtsusega, tuleb riigisisestest õigusnormides ettenähtud karistust, mille kohaselt kaotab krediidiaandja oma õiguse saada intressi ja lisatasusid, pidada proportsionaalseks. Arvestades, et krediidi kulukuse aastamäära arvutamiseks kasutatud eeldused võivad olla keerulised, on vaja need krediidilepingus selgelt, kokkuvõtlikult ja sõnaselgelt ära märkida.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

Tegemist on mitteametliku kokkuvõttega EL õiguse büroo valitud kohtulahenditest. EL Kohtu otsuste ja kohtujuristi ettepanekute terviktekstidega saab tutvuda EL Kohtu koduleheküljel või EUR-Lex andmebaasis (viited lisatud).